

μενον δια μιας των πλουσιωτάτων αιγυπτιακῶν Συλλογῶν ὄσαι ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ. Ἄνευ τοῦ Γεωργίου Ἀβέρωφ, Κύριος οἶδεν ἂν καὶ ποτέ ἤθελε τελειώσει τὸ Πολυτεχνεῖον. Εἰς πόσων κοινοφελῶν ἔργων τὴν εὐδωσὴν δὲν συνατέλεσεν ὁ Ἰωάννης Ἀντωνιάδης, καὶ ἐπιτραπήτῳ μοι καὶ ἀναφέρω γεγονός ἐν τῷ προσηπικῶς ἐνδιαφερόμαι, πῶς ἤθελον ἐγὼ αὐτὸς συμπληρώσει καὶ δημοσιεύσει τὴν Ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐὰν μὴ ἐπιτρέξῃ μοι ἀρωγὸς γενναῖος πρὸς τοῦτο ὁ ἀνὴρ; Ἡ μνήμῃς εἰς τὸν Ἰωάννην Βιττώρη δὲν ὀφείλεται κύριος ἢ μεγάλη καὶ τοσοῦτον ἐνσημοῦ διὰ τὴν κοινότητά τῆς Ἀλεξανδρείας συνδρομῆ αὐτῆς εἰς τὸν πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλογῶν; Ἡδυγάμῃ νὰ παραπλασιάσω τὰ παραδείγματα ταῦτα τῆς φιλοπατρίδος ἐλευθεριότητος, ἀλλ' ἀρκοῦμαι νὰ προσθέσω ὅτι τοσαύτη εἶναι ἡ φιλοτιμία τῶν ἡμετέρων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὥστε οὐδὲ εἰς τὰς τῶν ἀλλοφύλων κοινοτήτων περὶ ἀγαθοποιῶν ἔργων ἐπικλήσεις ἐκώφευσαν ποτέ, ὅπερ οὐ μικρὸν συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ προαγάγῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος ἐν ταῖς χώραις ἐκεῖναις.

Αἱ θρησκευτικαὶ τελεταὶ καὶ τὰ δημόδη ἔθιμα τηροῦνται ἐν Αἰγύπτῳ ἀκριβέστερον ἢ ἔπου δήποτε ἄλλου τῆς ἀλλοδαπῆς. Ἐλευτερογρήθην τὴν μεγάλην πέμπτην ἐν Καίρῳ, τὰς δὲ ἀκολουθίας τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τῆς Ἀναστάσεως ἤκουσα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Αἱ ἐκκλησιαὶ ἔβριθον ὁμογενῶν, ὥστε ἐκ διαλειμμάτων ἐνόμιζον ὅτι εὐρίσκαμαι εἰς τὴν Μητρόπολιν, ἢ τὴν Ἁγίαν Βίβλην, ἢ τὸν Ἅγιον Γεώργιον. Κατὰ τὴν νύκτα τῆς Ἀναστάσεως ὁ Γενικὸς Πρόξενος καὶ πολιτικὸς πράκτωρ, Ἰστάμενος ἐκεῖ ἐν στολῇ καὶ ἐν τόπῳ περιόπτῳ, ἦτο ἡ ἔμβριος οὕτως εἰπεῖν εἰκὼν τῆς ἐπισήμου Πατρίδος, ὅτε δὲ ἤχησε τὸ Χριστὸς Ἀνάστη, οἱ ἐκραγόντες, πυκνοὶ πυροβολισμοὶ, οἱ ἀπανταχοῦ τῆς πόλεως δι' ὅλης τῆς Κυριακῆς ἐξακολουθήσαντες, μετέφερον νὰ ἐρωτῶ πολλὰκις ἐμαυτὸν ἐὰν εἴμαι εἰς Ἀλεξανδρείαν ἢ εἰς Ἀθήνας.

Οἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἕλληνες ἀκολουθοῦσι τὸ νέον ἡμερολόγιον, παρεκτός ἐνόμισται τῶν ἐκκλησιαστικῶν τελετῶν. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας ἐθνικὰς περιστάσεις τηροῦσι τὴν πατριῶν χρονολογίαν, ἰδίως δὲ δὲν λησμογοῦσι ποτε πανηγυρίζεται ἐν Ἑλλάδι ἡ πρώτη τοῦ αἵμου. Πρὸ δεκαπέντε λοιπὸν ἀκριβῶς ἡμερῶν ὄμιλος πολὺς Ἀλεξανδρείαν, εἰς δὲν μετέκαμα τὴν τιμὴν νὰ με καλέσωσιν, ἀπῆλθεν ἵνα ἐορτάσῃ τὴν 1 μαΐου εἰς Ράμιλι κωμόπολιν κουφιστῆν καὶ ὅπως αὐτὸν δευσερῶν, κειμένην ἡμισίαν περίπου σιδηροδρομικὴν ὡραν μακρὰν τῆς πρωτευούσης. Ἐκεῖ διήλθουεν 11 ὥρας καταπνεύμενοι ὑπὸ τῆς θαλασσίας αἰέρας ἐν οἴκῳ εὐδωχῶν, περιζωσμένη ὑπὸ κηλοῦ ἀμφιλαφούς. Τὸ πρόγευμα παρετέθη τὴν 1 μ. μ., τὸ δὲ γεῦμα περὶ τὴν 8. Ἐν τῷ μεταξύ

οἱ μὲν νεώτεροι ἐγύρουν ὑπὸ τὸν ἤχον καλλιστῆς μουσικῆς, οἱ δὲ προσβύτεροι ἐτέροντο θεωόμενοι τὸν χορὸν ἢ ἐδιδάσκοντο σπουδαίολογοῦντες πρὸς ἀλλήλους. Ἐκεῖ ἦτο ὁ βασιὼν Δακτίνης, ὅστις ἐπὶ τοῦ γεύματος προέτεινε πρόποσιν ἐνθουσιώδη ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀλεξανδρείας, εἰς ἣν ἀπάντησεν ὁ πολιτικὸς ἡμῶν πράκτωρ. Ἐκεῖ ἦτο ὁ χαριέστατος τῶν Παληνῶν, ὁ ἰατρός Ταγμαρόλας, ὅστις κερδαίνει, ὡς βεβαιώσιν, περὶ τὰς 400,000 φράγκων κατ' ἔτος. Ἀλλ' οὐκ ὀλίγοι καὶ ἄλλοι τῶν ἐν τῇ πόλει ἐκεῖνη ἡμετέρων Ἀσκληπιάδων τιμῶσι τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην ἰδίως, δὲ εἰμποροῦμεν νὰ ἐγκαυχώμεθα ὅτι τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ διεθνούς ἰατροσυνοδίου προϊστάται ἰατρός Ἕλλην, ὁ Ἀθηναῖος Νερουτσος, τοῦ ὁποῦν, καὶ ὡς αἰγυπτιολόγος, ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ μνημονεύσω ἐν μιᾷ τῶν προηγουμένων ἐπιστολῶν μου. Ἐκεῖ ἦσαν οἱ δύο ἡμῶν δικάσται, οἵτινες δὲν ἀποβάλλουσιν ἐν ταῖς κοινωνικαῖς αἰθούσαις τὴν ἄξιαν ἣν ἔχουσιν ἐν τῷ ναῦ τῆς Θέμιδος. Ἐκεῖ τελευταῖον ἀπάντησα τρίτην φοράν μιᾶν πῶν κυρίων ἐκεῖνων, ὧν ἕνεκα τοσοῦτον ἐφημίσθη τὸ κάλλος τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑλλήνων. Τὸ κάλλος αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ θεόντως εἰμὴ διὰ μελέτης τινός, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τῶν φίλων μου μ' ἔλεγεν ὅτι ἀνεδείχθη ὁπως αὐτὸν παλιμβουλὸς εἰς τὰς περὶ αὐτοῦ κρίσεις. Οἱ ὀφθαλμοὶ φαίνονται ὡς ὑπὸ ἐλαφροῦ νινοῦ νέφους κεκαλυμμένοι, τὸ δὲ στόμα, τὸ ὁποῖον προδήλως ἐπλάσθη ἵνα καταθέλῃ διὰ τοῦ λόγου τοὺς ἀκροωμένους, συνήθως σιωπᾷ, ἀλλ' ὅταν ὀμιλήσῃ, ὑπάρχει τι ἐν τῇ φωνῇ ταύτῃ, ἣτις ἐξέρχεται, νομίζεις, ἀπὸ τοῦ νεφελώδους ἐκείνου βλέμματος, ὑπάρχει τι τὸ προαναγγέλλον κίνδυνον. Εἰς τὰ δυσπροσπέλαστα παράλια τῆς Δανίας, τῆς Νορβηγίας καὶ τῆς Σουηδίας ἠγέρθησαν ἰδιότυποι τινες φάροι, τοὺς ὁποῖους οἱ ναυτίλοι, ἐν τῇ γραφικῇ αὐτῶν γλώσσῃ, ἀπεκάλεσαν *Sirènes de bruma*, ἦτοι σειρήνας τῆς ὀμίχλης. Οἱ φάροι οὗτοι δὲν φεγγυοβαλοῦσι, μελωδοῦσι μόνον ἐκ διαλειμμάτων, ὃ δὲ πελαγοδρομῶν, ὃ ἀκούσας τὴν μελωδίαν ταύτην, ὀφείλει νὰ παλινδρομήσῃ, ἐὰν ἦναι συνετὸς καὶ δὲν θέλῃ νὰ πάθῃ ναυάγιον αἰκρόν. Ἀγνοῶ τίς πρῶτος ἐπενόησε τὰς σειρήνας τῆς ὀμίχλης, ἀλλὰ βεβαίως ἐκεῖνη ἀπεμιμήθη. Τὴν προτεραιάν τοῦ ἀπόπλου μου τὴν εἶδον αὐθις, καὶ τότε προσεχῶ ἔχων καὶ ἀσφαλῆ τὴν ὑπαχώρησιν, μετ' ἀθουρῶν ἤδη εὐφροσύνης ἤκουσα αὐτὴν διαλεγομένην καὶ ἐπευχόμενην μοι ἐπὶ τέλους κατευόδιον διὰ φωνῆς, ἣτις ἀναμφισβητήτως αὐτὴ καὶ μόνη ἐμάλαξε τὰ συνήθως θηριαῶδη κύματα τοῦ Αἰθουῦ τοῦ Ἀδριατικοῦ καὶ τοῦ Τυρρηνικοῦ πελάγους.

Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΘΟΠΟΥΛΟΣ

Τῇ 10 Ἰουνίου 1822 παρεδόθη εἰς τοὺς Ἕλληνας ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν.